

WPDdetails

#09

THEMA: KLIMAAT

HET KLIMAAT EN DE WADDEN

DRIE MENSEN, DRIE VISIES

KLIMAAT: DREIGT DE WADDENZEE TE VERDRINKEN OF TE VERDROGEN?

DE WERKPLEK VAN...

KAPITEIN SIMON VISSER

WPDDetails

Jaargang 4 - #09
Juli/augustus 2019

5 Voorwoord directie

6 Inleiding thema: Klimaat
Het klimaat en de Wadden

7 Inspirerend schip op Waddenzee

8 Code rood

..... **9 Tien weerfeiten over de eilanden**

10 De hobby van...
Baukje Stiemsma

11 Gastcolumn
Frits Sissing

12 Het team van...
Havenkantoor Holwerd

14 In gesprek met Projectbureau Holwerd aan Zee

16 Oertocht

18 Historie
Badhotel en Strandplezier

20 Ondernemer in beeld
Klim Ameland

22 Dubbelportret
Jetty van der Geest en Nellie Noordhof

23 Actualiteiten

'De Waddenzee dreigt te verdrinken, de vraag is alleen wanneer'

Reinier van den Berg, Klimatoloog

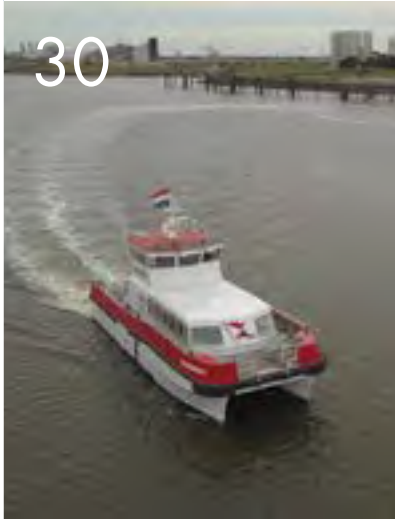
'Ik houd ervan om dingen uit te zoeken. Om na te gaan of alles klopt'

Jetty van der Geest, Administratief Medewerkster WPD

36

30

39

46

25 Column

Ger van Langen

28 Collega rederij

Isles of Scilly Steamship company

30 Details van de boot

Van Waterlines naar Fostaborg

31 Drie mensen, drie visies

Klimaat: Dreigt de Waddenzee te verdrinken of te verdrogen?

34 Evenementen en sponsoring

Fotocollage en 20-jarig bestaan Ameland Beach Rugby Festival, anno 2019 springlevend!

36 Ondernemer in beeld

Tox Bar

39 De werkplek van...

Kapitein Simon Visser

42 Interview Ernst Lofvers en Lies Nieuwenburgh, Rijkswaterstaat

44 In gesprek met Piet Paulusma

Waddenweer

46 Nieuws uit de Groep

50 Veerbootcafé + agenda

51 Volgende editie + colofon

52 Vaste reiziger in beeld

Jolande de Boer

'Het is belangrijk om scherp te zijn op de gevolgen door klimaatverandering'

Ernst Lofvers, senior adviseur morfologie en kustveiligheid Rijkswaterstaat

'Wij varen altijd, ook met windkracht 10 of 11'

Simon Visser, kapitein veerdienst Ameland - Holwerd

Op Ameland is heel veel te zien en te ontdekken!

*Geïnteresseerd in de historie van Ameland?
Of in de natuur? Maritiem Ameland ontdekken?
Of Ameland eens vanuit de hoogte bekijken?
Bezoek de Amelander musea, molens en vuurtoren
en ontdek een heel bijzonder Ameland!*

vvhv.ameland.nl

BESTE LEZER,

“Het weer” is het meest besproken onderwerp in Nederland. Het beheerst ons leven, opent gesprekken, vult stiltes op en geeft een handvat voor contact. Het klimaat is ‘hot’, verandert en is voor velen een punt van zorg. Voor- en tegenstanders van doemscenario’s bestoken elkaar met onderzoeken. Ook op Ameland en Schiermonnikoog is het klimaat van grote invloed. Niet alleen bepaalt het klimaat, oftewel het weer, de toestroom van toeristen, maar de klimaatverandering is ook bepalend voor zeespiegelrijzing en bodemgesteldheid. Deze uitgave van WPDetails heeft het klimaat als rode lijn. Voor Wagenborg Passagiersdiensten is het klimaat ook van grote invloed; de extremen nemen toe en hebben invloed op de continuïteit van de veerdienst. We leggen het in deze uitgave van WPDetails aan u voor vanuit verschillende invalshoeken. Het heeft ons tot nadenken aangezet. Een mooie manier om stil te staan bij het onderwerp waar we het zo veel over hebben: “het weer”.

WPDetails als spreekbuis voor medewerkers, eilanders, relaties en belanghebbenden waarbij variëteit én terugkerende artikelen elkaar afwisselen; eilander ondernemers aan het woord, stellingen besproken vanuit verschillende hoeken en reizigers die hun ervaring delen. Scherp op de details; WPDetails.

De Waddeneilanden hebben nog iets wat aantrekt: het levensklimaat. De rust en ruimte wordt alom geroemd. We hopen dat deze uitgave van WPDetails u ook een moment van rust bezorgt en inspireert. Een inspiratie die gesprekken en discussies op gang brengt. De inhoud mag reacties oproepen. Reacties met een mail aan de redactie. De redactie ziet ze graag tegemoet.

Ik wens u veel leesplezier.

Met vriendelijke groet,

Ger van Langen

Directeur Wagenborg Passagiersdiensten

HET KLIMAAT EN DE WADDEN

Klimaatverandering. Een begrip dat wekelijks wel voorbij komt in de media. En een ontwikkeling die ook effect kan hebben op de Waddenzee. Alle redenen om daar in dit nummer aandacht aan te schenken.

De Waddenzee is UNESCO Werelderfgoed. Maar ook zonder deze status is de Waddenzee een plek die vele mensen koesteren. De unieke natuur, de prachtige uitzichten en de karakteristieken van de verschillende eilanden maakt het een populair gebied. Een gebied waarvan we willen dat het nog eeuwenlang bestaat. Tegelijk is er wereldwijd sprake van klimaatverandering en rijst de vraag: wat zal dit betekenen voor de Wadden?

In dit nummer van WPDetails komen experts van Rijkswaterstaat aan het woord over wat de klimaatverandering mogelijk voor effect kan hebben op de Wadden. Lutz Jacobi, Reinier van den Berg en Salomon Kroonenberg laten hun licht schijnen op de stelling: kan de Waddenzee verdrinken? Piet Paulusma gaat in op de weertrends op de Waddeneilanden, en hoe die trends zich in de toekomst zouden kunnen ontwikkelen. En we nemen een kijkje bij de Energy Observer, een mooi voorbeeld van een antwoord op de klimaatuitdagingen.

INSPIREREND SCHIP OP WADDENZEE

Het was een bijzondere verschijning op de Waddenzee. De catamaran Energy Observer voer in april over dit Werelderfgoed. Het is een van de eerste waterstofschepen ter wereld.

Ooit was de Energy Observer een 'gewone' wedstrijdcatamaran. Een paar jaar geleden werd het Franse schip klaargestoomd voor een groene toekomst. Het kreeg zonnepanelen en windturbines die energie leveren. Hiermee wordt via elektrolyse waterstof aangemaakt waarop het schip draait. Onlangs kreeg de catamaran ook vleugelzeilen van tien meter hoog, die de motor ondersteunen.

Een bijzonder schip dus om te zien. Maar voor de Fransen was het minstens zo bijzonder om de Waddenzee te bewonderen. Tijdens hun tocht van Amsterdam naar Hamburg, sloegen ze ter hoogte van Terschelling af. Ze hebben de Waddenzee gefilmd

bij laag water, na toestemming van de provincie ook met een drone. De beelden zijn bedoeld voor een documentaire die op de Franse televisie wordt vertoond. Na het bezoek aan de Waddenzee voer de Energy Observer door naar Hamburg.

Sinds 2017 is de Energy Observer bezig met een zes jaar durende wereldtournee om aandacht te vragen voor meer duurzame mobiliteit op het water. Landen binnen de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) hebben afgesproken om de CO₂-uitstoot uiterlijk in 2050 te halveren. Er is daarin nog een lange weg te gaan; het gros vaart nog op diesel.

CODE ROOD

Elk jaar geeft het KNMI wel enkele waarschuwingen uit. Een code rood, oranje of geel, wanneer er bijvoorbeeld hevige windstoten of gladheid wordt verwacht. Hoe worden deze codes bepaald voor de Wadden?

Femke Goutbeek, woordvoerder van het KNMI, legt uit dat het KNMI weerwaarschuwingen uitgeeft per provincie, voor het IJsselmeergebied, de Waddenzee en de Waddeneilanden. Het komt echter zelden tot nooit voor dat er op de eilanden een weerwaarschuwing geldt, terwijl er in bijvoorbeeld in Friesland en Groningen geen waarschuwing is. Het tegenovergestelde kan wel: dat er in Friesland en Groningen code rood geldt, maar dat de situatie op de eilanden minder hevig is. *“Het kan zijn dat onweer de eilanden niet bereikt, maar Friesland en Groningen wel”*, aldus Goutbeek. *“De eilanden vormen toch een aparte regio met vaak een net iets ander weertype.”*

Het KNMI houdt 24 uur per dag het weer in de gaten. Op basis van verwachtingen bepalen meteorologen of er kans is op een code rood of oranje. Maar het daadwerkelijk vaststellen en verkondigen van een code rood of oranje, gebeurt na overleg met het ‘weerimpactteam’.

Daarin zitten onder meer hulpdiensten, VerkeersCentrum Nederland en ProRail.

De verschillende codes geven de impact van het weer aan. Bij code geel is het raadzaam om op te letten. Code oranje duidt op gevaarlijk weer, waarbij er ongelukken kunnen gebeuren. Code rood is zeer extreem weer, waarbij er zoveel overlast en schade veroorzaakt kan worden, dat dit ‘maatschappij-ontwrichtend’ is. Meestal geldt code groen, en is er niets aan de hand.

Om zo goed mogelijk het weer te voorspellen, zet het KNMI volop in op innovatieve technieken. Op die manier wil dit instituut ervoor zorgen dat mensen in de toekomst waarschuwingen ontvangen voor een zo specifiek mogelijke plaats en tijd. ■

TIEN WEERFEITEN OVER DE EILANDEN

Wat zijn bijzondere statistieken in het Waddengebied? Piet Paulusma is voor WPDetails de archieven ingedoken en heeft enkele leuke weerfeitjes opgeduikeld.

1. De warmste julimaand op de Wadden was in 2018. Toen werd het 33 graden Celsius. *"Ongekend voor de eilanden"*, aldus Piet.
2. De warmste junimaand ooit is die van dit jaar; met een gemiddelde temperatuur van 16,5 graden.
3. Ook het record qua aantal tropische dagen komt uit 2018: 3 dagen in totaal. Sinds 1994 tot en met nu was er 8 jaren sprake van tropische dagen op de eilanden. Meestal betrof het 1 dag. *"Dit jaar kunnen er misschien ook nog wel een of meerdere dagen bij komen"*, aldus Piet.
4. De laagste minimumtemperatuur op de Wadden werd gemeten op 9 februari 1996 en 4 februari 2012. Toen was het -11,7 graden Celsius.
5. De meeste ijsdagen waren er in 1996. Toen kwam de temperatuur 39 dagen onder de 0 graden Celsius uit. De minste ijsdagen waren er in 1995: 19 dagen.
6. Het droogste jaar op de Wadden was 2018. *"Tot nu toe"*, voegt Piet eraan toe. *"Je weet nooit wat dit jaar gebeurt. Maar vorig jaar heeft het 571,6 millimeter geregend."*
7. Het natste jaar was 2001. Er viel toen 961 millimeter regen.
8. De hoogst gemeten windstoot was op 28 oktober 2013. Er was sprake van windkracht 12. Dat is 39 meter per seconde, oftewel 140 kilometer per uur. *"Dan zit je dik in de orkaankracht."*
9. De hoogste gemiddelde jaartemperatuur is gemeten in 2014: 11,2 graden Celsius.
10. De laagste gemiddelde jaartemperatuur is 7,9 graden Celsius en dat was in 1996.

Een vaas of opbergmand van Ikea, sierkussens van een woongigant of spiksplinternieuwe windlichten? Aan Baukje Stiemsma is het niet besteed. Zij belaaft samen met haar man menig markt op zoek naar tweedehands woonaccessoires. *“Het verzamelen van brocante en decoreren is iets wat ik al ruim tien jaar doe”*, vertelt Baukje vol passie. Een uit de hand gelopen hobby die is begonnen met een kleine fair in een hoekje van de tuin is een serieuze aangelegenheid geworden!

De schuur van Baukje Stiemsma staat tjokvol met in de loop der jaren verzamelde brocante en antieke objecten. Van servies en glazen stolpen, gereedschap, beelden en lampen tot oude telefoons en huisraad uit vervlogen tijden. Honderden objecten sleepte Baukje mee naar haar huis achter de Bonifatiuskapel in Dokkum. Sinds kort doet haar huis dienst als opslag. *“Jaren heb ik een permanente kraam gehuurd in de winkel Jouw Marktkraam hier in Dokkum. Dit concept is onlangs gestopt. Je kunt mij nu net als in de beginperiode weer regelmatig vinden op brocante markten en fairs. Ook kunnen mensen altijd bij mij thuis iets komen bekijken,”* aldus Baukje.

Decoreren

Baukje is niet alleen druk in de weer met allerlei oude spullen. Zij werkt met enige regelmaat in de winkel Wagenborg Plaza op de veerdam van Holwerd en verzorgt daar samen met haar collega's de inrichting van de etalage en winkel. *“Het is heel belangrijk om de winkel overzichtelijk en tegelijk prikkelend in te richten. Dat vind ik heel leuk om te doen”*, zegt Baukje. Daarnaast decoreert zij voor een bevriende makelaar zo nu en dan woningen voor de verkoop. *“Bij woningdecoratie staat voor mij eenvoud voorop. Laatst moest ik hele kleine woningen decoreren. Je zou het niet verwachten, maar ik heb juist gekozen voor enkele grote objecten. Dat straalde een enorme rust en ook ruimte uit.”*

Na een groot deel van haar leven bij een bank te hebben gewerkt, heeft Baukje Stiemsma volledig haar draai gevonden in haar passie voor brocante en decoreren en dat zal voorlopig wel zo blijven. *“Je hoeft er niet van te kunnen leven, maar het is wel leuk als je er zo nu en dan wat mee verdient.”* ■

WEDDEN DAT IK NAAR DE WADDEN GA?

Frits Sissing, presentator van AVROTROS-programma's als Tussen Kunst en Kitsch, de Musical Awards en Maestro en veel gevraagde spreker over mentale vitaliteit, tipt de Wadden als next destination.

Augustus 1982. Als achttienjarig knaapje ging ik terug naar de plaats waar ik was geboren: Groningen. Hemelsbreed amper 30 kilometer van Schiermonnikoog. 'We kunnen er bijna kruipend naartoe', graptten we vaak in onze studentenkamertjes. Ik woon inmiddels al drie decennia zo'n 200 kilometer verderop – nog steeds een afstand van niks, natuurlijk! – en heb veel van de wereld gezien. Toch betrap ik mezelf erop weer naar een vakantie op de Wadden te verlangen.

Misschien is het nostalgie en snak ik naar die onbezorgde jaren 80, maar meer dan dat wil ik bewuster omgaan met de aarde. Ik lijk wel gek! Waarom zou ik in het vliegtuig stappen als ik me om de hoek al in een totaal andere wereld waan? Ik ben er in een handomdraai en het vakantiegevoel begint eigenlijk al op de boot. Ik wil niet meer vliegen 'gewoon omdat het kan', er zijn zoveel duurzamere opties om te ontsnappen aan mijn drukke agenda. Want dat is vakantie voor mij. Ik herinner me de natuur, de zee, de kust die elke zes uur van uiterlijk verandert door eb en vloed en de behoefte om diep te inhaleren omdat ik het gevoel heb schonere lucht in te ademen. Dat moeten we toch koesteren?

De Waddenzee is Werelderfgoed omdat het ecosysteem uniek is. Daar ben ik trots op. Ook op de samenwerking van de eilanden in hun streven om energieneutraal te zijn. Dankzij die ambitie staan mijn kleinkinderen later hopelijk ook zo belachelijk diep te inhaleren op dat brede zandstrand. Ik vraag me nog maar één ding af: wordt het Schiermonnikoog, Ameland of één van de andere drie? Hoe dan ook: tot snel op de Wadden. Al moet ik kruipend!

Frits Sissing

Ieder jaar is het op de veerdam in Holwerd een komen en gaan van bijna 1,5 miljoen passagiers en zo'n 200.000 auto's en vrachtauto's. De snelheid waarmee de veerboot naar Ameland geladen en gelost wordt, is heel belangrijk. Het 16-koppige team van Havenkantoor Holwerd zorgt ervoor dat dit hele proces soepel en efficiënt verloopt. WPDetails ging eens kijken hoe dat in zijn werk gaat. Alles draait hier om een goede taakverdeling en samenwerking!

Intensieve vervoersstroom

“De eerste veerboot vertrekt 's ochtends al om 7.15 uur naar Ameland, de laatste 's avonds om 20.00 uur. In totaal vertrekt er gedurende de dag gemiddeld 10 keer een veerboot en 8 keer een sneldienst. Vanaf Ameland richting Holwerd gaat het om dezelfde aantallen. Dit zorgt voor een intensieve vervoersstroom van eilandbewoners, forensen, groepen, vakantiegangers, auto's, fietsen en

vrachtauto's. We werken met negen vaste krachten, waarvan 4 vaste man/vrouw koppels en 1 collega die vaste dagen werkt. Daarnaast helpen ons dit jaar 6 oproepkrachten. Met elkaar bestaat ons team uit 16 collega's.”

Afwisselend

“We doen alles hier met elkaar. Het ene moment verkoop je tickets, help je reizigers met vragen, assisteer je bij de

HIER MET ELKAAR"

Bovenste rij van links naar rechts: Hiltse, Melissa, Theodora, Janny, Jan - Onderste rij van links naar rechts: Bert, Sippie, Arjan, Willem, Melvin
Op de foto ontbreken Ineke Acronius, Wyberen Talsma, Femke Vrieswijk, Mart van der Wal, Wietske Boonstra & Erik de Vries

toegangspoortjes met het scannen, handel je in de autokassa reserveringen af en overleg je met de kapitein over het laden van de auto's aan boord. Het andere moment hijs je de vlag bij het havenkantoor, leeg je de containers op het terrein en zorg je dat alles hier netjes blijft. Voor aanvang van onze dienst overleggen we wie wat gaat doen. Tussentijds wordt er gewisseld, dus je doet nooit langer dan twee afvaarten hetzelfde werk. Dat maakt het heel afwisselend!"

Steeds meer E-tickets

"Door het groeiend aantal E-tickets kunnen wij met 2 kassa's goed uit de voeten. Buiten staat ook nog een selfservice-ticketautomaat. Zomerdaags, wanneer we in een paar uur tijd duizenden dagjesmensen op de boot moeten zien te krijgen, ontstaat er nog

wel eens een wachtrij, maar die is gelukkig veel korter dan vroeger. Toch zijn er zo nu en dan wel eens ontevreden passagiers, die bijvoorbeeld moeite hebben met wachten of met bepaalde veiligheidsvoorschriften. De boot moet op tijd geladen zijn, dus meestal is er weinig ruimte voor discussie. De regels zijn duidelijk en op zulke momenten moet je helder en eerlijk zijn. Dat hoort bij ons werk."

Team zonder leiding

"Jan Stielstra en Bert Osinga maken de roosters, maar er is niemand die hier echt de leiding heeft. Dat hoeft ook niet, want iedereen kent zijn eigen taak. We spreken elkaar op dingen aan als dat nodig is. Eigenlijk is iedereen je baas en dat werkt voor ons super. Het zorgt er tegelijk voor dat we rekening houden met elkaar en als collega's heel erg betrokken zijn bij elkaar." ■

Leven met het water, in plaats van ertegen te strijden. En dan wel op zo'n manier dat de regio erdoor gaat bruisen, en iedereen er profijt van heeft. Dat is het doel van het project Holwerd aan Zee.

De inwoners van Holwerd weten als geen ander hoe leegloop de leefbaarheid in een dorp kan bedreigen. Door de decennia heen zijn winkels gesloten - er is alleen nog een Coöp Supermarkt - en kwamen woningen leeg te staan. Overheden spraken over de sloopbal; straten platgooien om overbodige bouw uit de wereld te helpen. Plannen die waarschijnlijk doorgang hadden gevonden, ware het niet dat van onderen af het idee kwam om de sloopbal niet tegen huizen te slingeren, maar tegen de dijk.

Verbinding met eilanden

Marco Verbeek, mede-initiatiefnemer van Holwerd aan Zee, vertelt dat een aantal jaren geleden verschillende partijen in Holwerd nadachten over hoe ze het dorp en de omgeving meer leefbaar konden maken door recreatie en toerisme. De partijen vonden elkaar en besloten samen te werken. Het was een inspiratiedocument van Atelier Fryslân dat hét idee opleverde. *"Daarin werd gesproken over een dijkdoorbraak. We wisten gelijk: dát is het."*

Het plan voor Holwerd aan Zee werd in 2013 op papier gezet. Door Holwerd te verbinden met de zee, zou een verbinding ontstaan met de eilanden. En ook met plaatsen als Dokkum en Harlingen. *"Je kunt in het dorp op een boot met weinig diepgang stappen. Daarmee*

kun je bijvoorbeeld in een kwartier naar Ameland. Omdat het in het hoogseizoen lastig is om een overnachting te boeken op Ameland, zou Holwerd dit mede kunnen opvangen. Kortom: Holwerd aan Zee zou een vruchtbare bodem zijn voor mogelijke restaurants en hotels in het dorp.”

‘Goed voor natuur’

Het doorbreken van de dijk kan meer voordelen hebben. “Toen die groene muur er kwam, werd zoet water van zout water gescheiden. Vissen die van zout naar zoet zwommen om eitjes te leggen, konden dat niet meer. Dus nam de hoeveelheid vis af, en daarmee ook het voedsel voor bijvoorbeeld vogels. Met het doorbreken van de dijk, breng je een lokstroom op gang. Voor vissen en broedvogels levert dit een enorme plus op.”

Daarnaast is het doorbreken van de dijk ook een antwoord op de extreme regenval die vaker voorkomt. Zware regen kan de Friese boezem overbelasten. Holwerd aan Zee levert een kwelder op die regenwater kan opvangen en daarmee overlast beperkt. Kwelders bieden bovendien ruimte voor flora en fauna, dus er komt een nieuw stuk waardevolle natuur. “Holwerd aan Zee speelt daarmee goed in op klimaatveranderingen.”

Nieuwe expertise

Zeg je echter ‘zout water’ tegen een boer, dan gaan bij hem de nekharen overeind staan. Zout water is namelijk funest voor de aardappels - het belangrijkste exportproduct voor Holwerd. Maar, zegt Verbeek: “De bodem wordt toch wel zouter. Niet alleen hier, maar ook in andere delen van de wereld. Er moest toch al iets gebeuren. Nu kunnen de boeren het voortouw nemen in het ontwikkelen van een zouttolerante aardappel.” Die kennis is dan ook internationaal van waarde. Verschillende instanties zoals het Acacia Water, Wetterskip Fryslân, Van Hall Larensteijn en Wageningen University zijn hier al bij betrokken.

En zo is het dat tal van partijen zich inmiddels achter het project Holwerd aan Zee hebben geschaard; van agrariërs tot Waddenvereniging, van inwoners tot aan de politiek. Toch heeft het nog wel wat voeten in aarde om alles te realiseren. Dit jaar hoopt het projectteam van Holwerd aan Zee het benodigde bedrag, 63 miljoen euro, rond te krijgen. Dankzij de Postcode Loterij, Provincie Fryslân en gemeente zit er al 30 miljoen in kas. Is het budget rond, dan volgt het aanbesteden en het aanvragen van vergunningen. „Het zou mooi zijn als we over drie, vier jaar kunnen beginnen.” ■

HET VERVOLG VAN 'DE OERTOCHT' VANAF SEPTEMBER NIEUWE AFLEVERINGEN!

Begin 2019 is Omrop Fryslân gestart met de opnames van een nieuwe serie programma's rondom de veerboten van Ameland en Schiermonnikoog. Speelde de eerste serie zich vooral af achter de schermen van de veerdienst, de nieuwe serie van de Oertocht gaat op zoek naar wat de reizigers gaan doen aan de overkant.

Zo belanden we als kijker op allerlei onverwachte plaatsen op de eilanden en vaste wal. We verhuizen mee met Hollumer Sven Drost; hij vliegt voor het eerst uit naar de vaste wal. Ook volgen we Richard Gerringa van het Noord Nederlands Orkest tijdens een concert op Schiermonnikoog dat niet helemaal vlekkeloos verloopt. Gelukkig lossen Richard en de buurman op het eiland het op.

We volgen een bijentransport van vijfhonderd koninginnen en hofhouding naar Ameland. De perfect geïsoleerde plek voor de buckfastbij om in de zilte zeelucht bevrucht te worden door een nauwkeurig afgestemde lading goede eigenschappen. Dit alles overgebracht door de daar

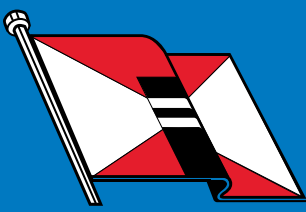
rondvliegende darren, mannetjes bijen die de daad niet overleven.

De buckfastbij staat bekend als zeer vriendelijk en gemoedelijk. De darren worden hier ook vanuit heel Europa op geselecteerd. Maar zijn ze ook nog zo vriendelijk nadat ze een aantal dagen in een klein kastje opgesloten hebben gezeten? Helemaal als het ook nog tegen de 30 graden is en de bijen nog meer hunkeren naar de eilander zeelucht.

We belanden via een autotransport en lift van Bauke Bosma en zijn vrouw bij de open dag van de KNRM. Veel personeel van WPD werkt naast de onregelmatige diensten ook nog als redder op het eiland. Machinist Mark Mölenberg vertelt over zijn meest gevaarlijke actie op het water; hij is voor de duivel niet bang. Het redden is als vanzelfsprekend. *"De hele dag op de bank zitten is niks voor mij. Voor anderen misschien wel, maar dan hoef je niet bij de brandweer te gaan."*

De Oertocht is vanaf 3 september iedere dinsdag om 17.45 uur te zien bij Omrop Fryslân op televisie.

WAGENBORG PLAZA

Boeken | Tijdschriften | Mode | Accessoires | Sieraden | Koffie

Boeket bloemen bestellen? Bel ons op 0900 9238!

BADHOTEL EN STRANDPLEZIER

WAGENBORG KOOPT BADHOTEL SCHIERMONNIKOOG

Royal Wagenborg is een koninklijk bedrijf met een breed scala aan activiteiten, dat in 1898 werd opgericht door Egbert Wagenborg (1866-1943) en thans in de vierde generatie geleid wordt door de achterkleinzoon Egbert Vuursteen (CEO). Iets van die uitwaaiing, zij het in een notendop, was vanaf de aanvang reeds aanwezig. Wat bijvoorbeeld te denken van een scheepvaart- en expeditiebedrijf, sleepdiensten, passagiersdiensten op o.a. Emden, Borkum en Norderney, een Badhotel op Schiermonnikoog, een maatschappij tot exploitatie van zeebaden, en niet te vergeten een Schuitenvaarders Vereniging, een in 1653 opgerichte, dagelijkse beurdienst vanuit Delfzijl op Groningen v.v.

“De gangen van directeur Egbert Wagenborg waren voor derden soms onvoorspelbaar, hoewel er ongetwijfeld een zakelijke visie of filosofie aan ten grondslag zal hebben gelegen. In 1919 voegde hij echter een metier aan de bedrijfsactiviteiten toe, dat zelfs de meest doorwrochte Egbert-kenner uit het evenwicht moet hebben gebracht; hij werd hotelier. En het was waarlijk geen dorpsuitspanning die hij onder zijn vleugels nam. Het betrof het zeer prestigieuze, chique Badhotel op Schiermonnikoog, dat een gerenommeerde naam had onder de niet minstbedeelden in Nederland en Duitsland...” Het zijn de eerste zinnen onder de kop ‘Hotelier’ in het boek ‘Wagenborg 100 jaar’ van Hans Beukema (ISBN 90 6013 075 8).

Hoe kwam Egbert Wagenborg ertoe om in 1919 het voor die tijd chique en luxueuze Badhotel met zestig ‘luchtige’ kamers, badkamers, ruime conversatie-, biljart-, rook- en eetzaal te kopen van de Graaf Van Bernsdorf, de toenmalige eigenaar van Schiermonnikoog? Had het mogelijk te maken met het Duitse bankpapier, dat na 1914-1918 haast als confetti door de straten van de Duitse steden dwarrelde? Hoe het ook zij, Egbert Wagenborg kocht het grote hotel, waagde de sprong en stond er ook nog persoonlijk borg voor. Kort na de aankoop stonden de strandstoelen en de badhokjes op het strand aan het einde van wat destijds nog echt en reëel de Badweg heette! Bij een bad hoorde uiteraard een badmeester en ook hiervoor had Wagenborg een fijne neus. Hij benoemde de heer List (deze zou later een strandpaviljoen exploiteren op de plaats waar thans het restaurant De Zeester staat). List was namelijk bij de zedenpolitie geweest, had daar zijn sporen verdiend en zette zijn kwaliteiten bij het in dienst treden als badmeester in bij de delicate vraag van wat wel en niet kon. Speciale aandacht had de badkleding en dan met name aan de vloedlijn en in de duinen. Deze zaken waren uitermate belangrijk, want was het niet zo dat zelfs aan het eind van de jaren veertig (!) op het grootste waddeneiland zeven pastoors en dominees zich bogen over de acute vraag hoe groot, of liever gezegd hoe klein, een badpak mocht zijn. De oudste van de Godsdienaren bleek de wijste te zijn met de conclusie: ‘Laat ieder maar zijn eigen pakje dragen!’ Op dit stuk van zaken wist badmeester List in veel langer vervlogen tijden geducht van wanten. Zijn activiteiten op het zedelijke vlak strekten zich uit over een vrij groot terrein, namelijk van

de vloedlijn tot enkele honderden meters in de aanpalende duinen. Men moet niet vergeten dat in het begin van de twintiger jaren tweemaal omgeslagen zomen van de gebruikelijke broekspijpen op het hyperzedelijke niveau lagen; bij de vloedlijn vond List een badpak normaal, uiteraard met wel wat meer vierkante centimeters textiel dan tegenwoordig, maar o wee als er met datzelfde badpak een slippertje werd gemaakt richting de duinpan. Dan viel de badgast zonder pardon in de armen van de wrekende gerechtigheid van List. Hij stond z’n mannetje, en ook z’n vrouwtje. Het Badhotel was niet voor niets een chique hotel en dat moest zo blijven. Buiten het strand moesten de gasten van het hotel decent gekleed gaan! Wat dit betreft kon Egbert Wagenborg de zeebaden rustig aan List toevertrouwen.

Ofschoon Egbert Wagenborg niet van een adellijk geslacht is – genealogie leidt evenwel soms tot verrassende resultaten die het blauwe bloed binnen handbereik

brenge – leiden bij hem vage sporen in de richting van het onder de rook van Delfzijl gelegen dorp Wagenborgen, dat getuige oude kaarten, in de middeleeuwen nog in het enkelvoud werd geschreven. En dan toch ... ‘borg’ ..., je weet maar nooit! Persoonlijk was Egbert Wagenborg, met zijn voorliefde voor Multatuli en de leefgemeenschap ‘Walden’ van Frederik van Eden in de buurt van Bussum, echter de mening toegedaan dat alle bloedgroepen gelijkwaardig waren. En zo had hij zich toch ook een beetje verkeken op de geheel grafelijke ambiance van het Badhotel. Want toen hij eens een werkbezoek aan het hotel kwam brengen, raakte hij als man van schuimkoppen en zeewier een beetje van zijn stuk. Hij zag dat de gehele staf en personeel in vol livrei bij aankomst voor hem in de houding sprong! Het zou echter Egbert Wagenborg niet zijn geweest als hij zich niet onmiddellijk had vermand met de rake opmerking: *“Mooi zo jongs, en nou mor gaauw weer aan t waark!”* ■

Egbert Wagenborg

KLIMPLEZIER TUSSEN DE BOMEN

Klim Ameland is fonkelnieuw. Het klimpark in recreatiepark De Vleijen is in het voorjaar geopend. Sander Graafsma en Pieter Helfrich, de heren achter Outdoor Ameland, zijn trots op hun nieuwe aanwinst. *“We kunnen nu bij alle weersomstandigheden een leuke activiteit aanbieden.”*

Outdoor Ameland staat al jarenlang bekend als hét adres voor activiteiten op het strand en water, zoals raften, strandzeilen en powerkiten. Daarnaast vermaken jaarlijks vele groepen zich op het paintballterrein in De Vleijen. En nu is er dus ook vermaak in de hoogte. Te danken aan Sander en Pieter. *“Ik heb stage gelopen bij Beach Ameland, onderdeel van outdoor Ameland”,* vertelt Sander. *“Maar ook op Texel liep ik eens stage. Daar zag ik zo’n klimpark. Ik dacht: dit moeten we ook op Ameland hebben.”*

Voor iedereen

Ook Pieter zag dit helemaal zitten. Nadat de heren enkele jaren geleden Outdoor Ameland overnamen, zagen ze hun kans schoon. *“Het kostte ons vijf jaar om alles rond te krijgen en te realiseren, maar het was de moeite waard”,* vindt Pieter. Hij kijkt over zijn schouder naar het klimpark. *“Als je ziet wat er nu staat! Het is precies hoe wij het in ons hoofd hadden.”*

Het klimpark biedt voor groepen het nodige klimvermaak. De klimtoren, waar elk parcours begint, is twaalf meter hoog. Er liggen touwroutes met hindernissen op drie en zes meter hoogte. Je kunt van beneden naar boven werken, en uiteindelijk met de tokkelbaan of een 'vrije val' naar beneden

gaan. Of gewoon met de trap, mocht de hoogte knikkende knieën veroorzaken. Klim Ameland voldoet vanzelfsprekend aan de strengste veiligheidseisen. Daarnaast is het zo opgebouwd dat in feite iedereen de route kan doen.

Pieter: "Onlangs hadden we een groep vrouwen van ongeveer veertig, vijftig jaar op bezoek. Zij hadden niet verwacht dat zij het klimparcours zouden afleggen, maar deden het toch. En ze vonden het geweldig." Ook een oude man heeft de routes afgelegd. Pieter en Sander, beiden zeer sportief, namen er hun petje voor af. "Ik mag hopen dat ik dat ook nog kan als ik op die leeftijd ben!" aldus Sander.

Voorspellingen

Sander, de planner van de twee, houdt dagelijks alle weerapps goed in de gaten. "Voor surfen heb je golven nodig. Maar met te harde wind of sterke stroming kunnen we

zo'n activiteit niet laten doorgaan. Nu kunnen we in dat geval de groep verschuiven naar het klimpark. Zijn de weersvoorspellingen daarvoor niet goed, dan hebben we bijvoorbeeld paintball als alternatief. We kunnen dus altijd wel iets aanbieden, zonder dat dit ten koste gaat van het plezier en de veiligheid."

Los daarvan heeft Outdoor Ameland tegenwoordig alles in huis om een week aan vermaak te bieden. Inclusief bijvoorbeeld smakvolle lunches en barbecues. "We hebben geen keuken, maar werken samen met onder andere de slager, bakker en snackbar. En ook met partijen als het Natuurcentrum en de Strandexpress werken we samen, om echt een totaalpakket te kunnen bieden. Dat werpt zijn vruchten af: toen we begonnen, was een groep van zestig personen al groot. Nu hebben we soms op één dag een paar honderd personen op de teller staan."

Ze vinden het geweldig om te doen. "Het is mooi om met mensen bezig te zijn", vindt Pieter. "En dan werken we ook nog in de prachtige natuur van Ameland. Het is een uniek bedrijf met unieke locaties." Sander sluit zich hierbij aan. "Het is leuk om voor jezelf te werken. En om alles zo te maken zoals je dat zelf wilt. We hebben bijvoorbeeld het terras bij het klimpark en paintballterrein verfraaid. Het is leuk als mensen dat waarderen." ■

DUBBELPORTRET

DUBBELPORTRET

Jetty van der Geest

Nellie Noordhof

Jetty van der Geest is administratief medewerkster bij Wagenborg Passagiersdiensten, Nellie Noordhof heeft dezelfde functie, maar dan bij Wagenborg Shipping BV. In gesprek met beide dames over hun werk.

Jetty: "Ik werk sinds 1991, inclusief een kleine onderbreking van drie jaar, bij Wagenborg Passagiersdiensten. Ik begon op de afdeling Reserveringen, maar sinds 2017 ben ik administratief medewerkster."

Nellie: "Veertig jaar geleden begon ik bij Wagenborg in Delfzijl op de administratie van de passagiersdiensten en de kas. Daarna was ik werkzaam bij de afdeling Stevedoring. Vervolgens deed ik de administratie van de Wagenborgvloot. Daarna ging ik weer naar de Stevedoring en nu ben ik al weer wat jaren terug bij de administratie."

Jetty: "Ik verwerk onder meer de reserveringen van mensen die per bank betalen, en alle binnenkomende facturen. Verder houd ik de rekeningen bij. Eens in de week controleer ik de afrekening van onze parkeerterreinen. Ook de urenregistratie van alle medewerkers, behalve de kantoormedewerkers, valt binnen mijn werkzaamheden. Dit is een deel van mijn taken."

Nellie: "Ik breng de kosten en opbrengsten in kaart die verband houden met de reis die een schip maakt. Denk aan brandstofcalculatie, havenkosten en de incassering van de vracht."

Jetty: "Grote problemen komen in mijn werk zelden voor. Als we overgaan op een nieuwe site, dan gaat het soms wel eens mis met betalingen. Dan heb je iets meer werk om dat op te lossen."

Nellie: "De uitdaging qua werk zit hem in het zo accuraat en zo snel mogelijk in kaart brengen van de inkomsten en uitgaven. We zijn ook altijd aan het kijken hoe we dat sneller en efficiënter kunnen doen. Nu zijn we bijvoorbeeld aan het onderzoeken hoe we dit door automatisering en digitalisering kunnen verbeteren."

Jetty: "Ik houd ervan om dingen uit te zoeken. Om na te gaan of alles klopt, en zo niet, waar het hem dan in zit. Daarnaast vind ik mijn werk leuk dankzij mijn collega's. Ik ga nooit met tegenzin naar mijn werk."

Nellie: "Ik heb op verschillende afdelingen gewerkt. Die afwisseling is leuk. Wagenborg is een dynamisch bedrijf; er gebeurt altijd wel iets. En ik heb een prettige werkomgeving." ■

ESONBORG KEERT TERUG NAAR SCHIERMONNIKOOG!

Sinds begin juli 2019 vaart m.s. Esonborg (voormalig m.s. Fostaborg) dagelijks de sneldienst tussen Schiermonnikoog en Lauwersoog. Voorheen werd de sneldienst alleen op werkdagen uitgevoerd door een watertaxi. Dit betekent meer capaciteit en een uitgebreidere dienstregeling. Van 2007 tot 2013 onderhield WPD 's zomers met de toenmalige Esonborg, een toeristische veerdienst van Esonstad naar Schiermonnikoog. Met de komst van de nieuwe Esonborg is deze verbinding, in samenwerking met Landal Esonstad, ook weer in ere hersteld.

CO2 COMPENSATIEFONDS

WPD biedt vanaf juni 2018 reizigers de mogelijkheid een bijdrage te leveren aan een duurzamer milieu. Daarvoor is Stichting CO2 Compensatie opgericht. Inmiddels is er ruim € 25.000,- gedoneerd. In overleg met de gemeente Ameland wordt een onafhankelijke commissie gevormd, die gaat beoordelen welke duurzame lokale CO2 reducerende projecten in aanmerking komen voor donatie.

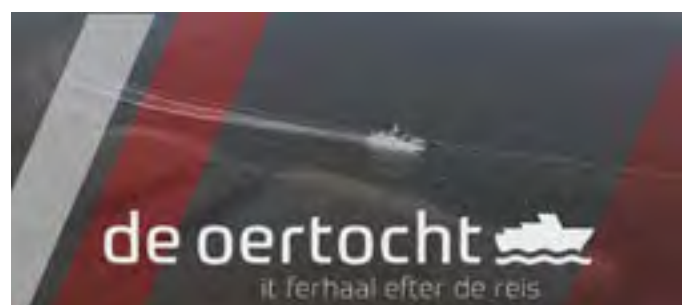

TWEEDE SNELDIENST IN DE VAART

WPD heeft haar vloot uitgebreid met een tweede sneldienst. Vanaf begin juli 2019 vaart voormalig Crew Transfer Vessel "Waterlines" onder de naam m.s. Fostaborg de sneldienst tussen Ameland en Holwerd. Dit zorgt voor meer betrouwbaarheid en continuïteit in de dienstregeling. Die blijft overigens ongewijzigd, zij het dat er in juli en augustus van maandag tot en met donderdag een extra afvaart van de sneldienst wordt inzet om 20.00 uur vanaf Ameland en 20.30 uur vanaf Holwerd.

NIEUWE TV COMMERCIAL

Afgelopen weken is er achter en voor de schermen hard gewerkt aan de nieuwe WPD-commercial. Hierin staan de schoonheid en rust van de eilanden en het Waddengebied centraal. Het enthousiasme van vrijwilligers om belangeloos mee te werken, was overweldigend. Nieuwsgierig? Bekijk de commercial vanaf september op Omrop Fryslân rondom de nieuwe serie "De Oertocht", via andere regionale omroepen of het You Tube-kanal van WPD.

KNRM redders op Ameland

Op Ameland zijn twee van de 45 reddingstations gevestigd van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM). Reddingboten Maria Hofker op Nes en Anna Margaretha op Ballumerbocht en het kusthulpverleningsvoertuig worden bemand door een beroepsschipper en 35 vrijwillige bemanningsleden.

Zij staan 365 dagen per jaar paraat, bij nacht en ontij, voor het redden van mens en dier. Snel, professioneel en kosteloos. In de zomermaanden wordt het strand bewaakt vanaf vier strandposten door KNRM Lifeguards.

De KNRM is volledig afhankelijk van donateurs.
Help mee en steun onze vrijwilligers met je donatie. www.knrm.nl

Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij

Volgens de gangbare opvatting is er een verschil tussen 'weer' en 'klimaat'. Ik heb altijd geleerd dat het weer een toestand is van korte tijd, terwijl het klimaat het gemiddelde weer over een langere periode aanduidt (KNMI). Maar wat is de letterlijke betekenis van 'klimaat'? En wat betekent dat voor het begrip 'klimaatverandering'?

'Klimaat' is afgeleid van het Franse 'climat', wat 'gebied op aarde; klimaatgordel' betekende. Dit 'climat' was afgeleid van het Latijnse 'clima', wat weer afgeleid was van het Griekse 'klima'. In het Grieks betekende dit 'glooiing, helling', van het werkwoord 'klinein' ('hellen'). Hier is overigens ook het woord 'climax' uit ontstaan.

Zoals hierboven al genoemd, betekende 'climat' in het Frans 'gebied op aarde, klimaatgordel'. Het ging dus niet zozeer om de lucht, maar meer om de aarde. Vroeger betekende 'climaet' in het Nederlands ook 'aardgordel' (1462) of 'landstreek met een zekere weersgesteldheid' (1613). Deze betekenis kwam voort uit het Griekse werkwoord 'klinein' ('hellen'), het ging namelijk om de helling van een gebied ten opzichte van de aardas. Dat bepaalt de weersgesteldheid.

Dit geeft een andere kijk op 'klimaatverandering'.

Wanneer immers de veranderende weersomstandigheden op aarde niet veroorzaakt worden door gebieden op aarde die verschuiven ten opzichte van de aardas, zouden we letterlijk gezien eigenlijk niet moeten spreken van klimaatverandering.

Er is een andere vorm van klimaat die meer betrekking heeft op het functioneren van een persoon op fysiek, psychisch en sociaal gebied: levensklimaat. Een andere definitie 'de perceptie van individuen op hun levenspositie in de context van de cultuur en het waardensysteem waarin zij leven en de relatie tot hun doelen, verwachtingen, standaarden en belangen.' (WHO) Levensklimaat wordt daarmee gevormd door subjectieve aspecten.

Ook deze aspecten verschuiven, maar dan niet in de letterlijke betekenis, maar meer onder invloed van de maatschappelijke ontwikkelingen. Het levensklimaat op Ameland en Schiermonnikoog is ook hellend, waarbij de climax gelukkig nog gevonden wordt in de onmetelijke ruimte die het wad en de horizon ons biedt. ■

HET AVONTUUR BEGINT AL VOOR DE OVERTOCHT

A large white ferry ship is docked at a pier. The ship has a prominent white funnel with a red and blue logo. The deck is visible with various equipment and railings. In the background, a yellow crane and other smaller boats are visible. The sky is blue with some clouds.

Verborgen in de Atlantische Oceaan, zo'n 45 kilometer ten zuidwesten van het uiterste puntje van Cornwall, ligt een compleet andere wereld. De Scilly-eilanden (Isles of Scilly) is een kleine eilandengroep met een mild, bijna subtropisch klimaat, een adembenemend landschap en een relaxte levensstijl. Op de eilanden wonen zo'n 2200 mensen. Met de ferry, de Scillonian III, vaart u afhankelijk van de weersomstandigheden en het tij in ongeveer drie uur tijd van Penzance naar het grootste eiland St. Mary's.

RMV Scillonian III

Lengte: 68 m

Diepgang: 2,89 m

Capaciteit: 485 passagiers

Snelheid: 15.15 kn (28,1 km/u)

In gebruik: 19 mei 1977

Bemanning: 18

// Gaat het over het openbaar vervoer, dan schijnt de tijd stil te hebben gestaan. 'It all adds to the charm'.

De redactie van WPDetails wilde voor deze uitgave eens een kijkje nemen bij een collega rederij in de buurt, die werkt met hetzelfde kassa- en reserveringssysteem BOOKIT van het Finse Hogia. Navraag leerde ons dat de Scilly Steamship Company de dichtstbijzijnde is. Ons avontuur begon al direct bij aankomst in Penzance, alwaar wij een kijkje gingen nemen bij de eerste afvaart. Daar voel je gelijk dat je iets speciaals te wachten staat. In de haven ligt één passagierschip uit 1977, RMV Scillonian III, gedoopt door prins Charles, en twee vermoedelijk nog oudere vrachtschepen, waarvan er één te koop staat.

Eén afvaart per dag

Passagiers moeten zelf een label aan de tas doen, die vervolgens in een kleine zeecontainer verdwijnt. Er wordt gewerkt met BOOKIT, maar barcodes, scanners en elektronische toegangspoortjes zoals wij die bij WPD kennen, zijn in geen velden of wegen te bekennen. Inchecken gebeurt in een klein hokje en de wachtruimte is niet veel meer dan een luifel langs een oude kademuur. Er is één afvaart per dag, waarbij er maximaal 485 passagiers mee kunnen. Schepenwissels en extra afvaarten zijn woorden die ze bij de Scilly Steamship Company niet kennen. De jaarlijkse dienstregeling is gelijk de definitieve. Een enkele reis voor een volwassene kost 55 Engelse ponden, ongeveer 62 euro. Toen wij vroegen of er ook auto's meekonden, werd er positief gereageerd, maar er kunnen

helemaal geen auto's op het schip. Nou ja, het kan wel, maar die moeten er dan apart opgetakeld worden. Eerder uitzondering dan regel.

Vluchten

De Isles of Scilly Steamship Company heeft een samenwerkingsverband met Skybus. Die vliegt met propellervliegtuigen en helikopters vanaf Land's End, Newquay en Exeter naar St. Mary's. Wij zijn even een kijkje wezen nemen op het vliegveld van Land's End. Dat zag er strak, nieuw en modern uit. Maar goed, 90 Engelse ponden, ruim 100 euro voor een enkeltje, dat is ook niet niks.

Tijd staat stil

Engeland is op zich een welvarend land. Maar gaat het over het openbaar vervoer, dan schijnt de tijd stil te hebben gestaan. 'It all adds to the charm'. Deze charme wordt snel minder als je de hoofdprijs moet betalen voor een vervoerbewijs. Britten houden graag vast aan hun tradities, ook al zijn die vaak niet meer van deze tijd. Dat gevoel bekruipt ons ook in Penzance, waar het leven rustig voortkabbelt. Zo'n jaar of 40 geleden zag het er hier vast fantastisch uit. Tijdens ons korte bezoek werden we door meerdere medewerkers benaderd met de vraag of wij de boel op kwamen kopen. Dat zagen ze duidelijk wel zitten. Dat was 40 jaar terug wellicht een optie geweest. Maar met de uitdaging van een nieuwe concessie in 2029 kijken we toch liever vooruit dan achterom. ■

VAN WATERLINES NAAR FOSTABORG

WPD heeft haar vloot wederom uitgebreid. In april 2018 werd de sneldienst m.s. Fostaborg in de vaart genomen en per 6 juli jl. is de Crew Transfer Vessel (CTV) aan de sneldienstvloot toegevoegd.

Het m.s. Fostaborg heeft een naamswijziging ondergaan tot m.s. Esonstad en wordt sinds 6 juli ingezet op de nieuwe dienst Oostmahorn - Schiermonnikoog en als sneldienst op de lijn Lauwersoog - Schiermonnikoog.

De nieuwe m.s. Fostaborg, een catamaran gebouwd als Crew Transfer Vessel 'Waterlines', was in de eerste plaats ontworpen voor transport van personeel van en naar offshoreplatforms op zee. De afgelopen weken is de CTV door scheepswerf Koninklijke Niestern Sander omgebouwd tot sneldienst voor de lijn Ameland - Holwerd. Dit met het oog op het aanbieden van meer continuïteit in de dienstverlening.

m.s. Fostaborg (voorheen m.s. Waterlines)

Realisatie:

scheepswerf: Koninklijke Niestern Sander te Farmsum
ombouwtijd: 3 maanden
doop en nieuwe tenaamstelling: 6 juli 2019
officieel in de vaart: 6 juli 2019

Aan boord:

scan en go
koffie- en theebuffet
48 comfortabele zitplaatsen
ruimte voor tassen en koffers
wifi en oplaadmogelijkheden
rolstoelplek
(invaliden)toilet

Specificaties:

bouwjaar: 2013 / verbouwd 2019
lengte: 19,40 meter
breedte: 7,00 meter
diepgang: 1,00 meter
motoren: 2 x MTU 8V2000M72 (2 x 720 kW)
snelheid: 40 km/u
klasse: Lloyd's Register of Shipping

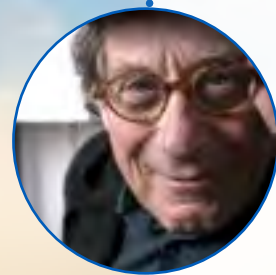
Klimaat: Dreigt de Waddenzee te verdrinken of te verdrogen?

Jazeker/écht niet

DRIE MENSEN, DRIE VISIES

'De Waddenzee dreigt te verdrinken', is een geluid dat je regelmatig hoort. Maar klopt dit wel? Reinier van den Berg, klimatoloog, Lutz Jacobi, voorzitter van de Waddenvereniging en emeritus hoogleraar geologie aan de TU Delft Salomon Kroonenberg geven hun visie op de toekomst van de Waddenzee.

REINIER VAN DEN BERG, KLIMATOLOOG:

“De Waddenzee dreigt inderdaad te verdrinken. De vraag is alleen wanneer dat gebeurt: voor 2050 of erna. De zeespiegel stijgt drie tot vier millimeter per jaar. Maar over tien jaar is dat door smeltende ijskappen en water dat uitzet door warmte al vier centimeter. Het staat vast dat de zeespiegelstijging in een versnelling zit. De lastigste noot om te kraken, is hoe snel dit gaat. Sinds de laatste IJstijd van 10.000 jaar geleden stijgt de zeespiegel ook, maar dat gaat heel geleidelijk. Daardoor kan de bodem zichzelf aanvullen met zand en slib, waardoor de zee niet dieper wordt. Maar stijgt het zeewater nu sneller, dan zou de zee die strijd kunnen verliezen. Een stijging van vijf tot zes millimeter per jaar ligt niet heel ver meer in de toekomst. Volgens prognoses is dit in 2050 waarschijnlijk al een feit. Dan begint de Waddenzee uit de pas te lopen. Daarmee zou dit stuk Werelderfgoed onder water komen te staan. Een lichtpuntje is dat het klimaat hoger op de agenda staat. Los van al dat populistisch rechts geleuter. Ik sta bijna dagelijks op congressen te spreken, en zie dan: er gebeurt wél wat. Er zijn veel millennials, veel powergasten, die wat nieuws bedenken. Dat geeft hoop. Techniek is belangrijk, net als gedragsverandering. Je hebt al de vliegschaamte, en steeds meer mensen die minder vlees eten. Verder moet energieneutraal mainstream en betaalbaar worden voor iedereen. En overheden moeten radicale stappen durven te nemen, en bedrijven het voortouw. Als dat gebeurt, dan is er nog een beetje kans dat het tij keert. Maar het is wel vechten tegen de bierkaai.”

**SALOMON KROONENBERG,
EMERITUS HOOGLERAAR
GEOLOGIE AAN DE TU DELFT**

“Ondanks de aanzienlijke uitstoot van CO2 door de mens is er volgens het onderzoeksinstituut Deltares nog geen versnelling van de zeespiegelstijging geconstateerd. De stijging bij de hoofdpeilschalen aan de Nederlandse kust bedraagt vanaf het einde van de 19e eeuw tot aan de dag van vandaag gemiddeld 18,6 centimeter per eeuw. Dat is veel lager dan de projecties van het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) en het KNMI (40-88 cm/ eeuw). Radarsatellieten geven een iets hogere waarde (28 cm/eeuw), maar ook die ligt onder het onderste scenario

van het IPCC. Het is nog niet duidelijk waar die verschillen vandaan komen. De invloed van CO2 is dus nog niet zichtbaar in de zeespiegel.

Er zijn wel allemaal alarmerende projecties, gebaseerd op het versneld afsmelten van de Antarctische ijskap, maar naar mijn mening kun je uit een paar jaar waarnemingen aan een ijskap die al 34 miljoen jaar bestaat niet afleiden hoe die zich op de lange termijn zal gedragen.

Zolang er nog geen duidelijke versnelling bij de peilschalen te zien is, zou ik mij niet druk maken over het verdrinken van de Waddenzee.

In het natuurlijke waddensysteem wordt bovendien steeds zand uit de Noordzee via de zeegaten de

Waddenzee in getransporteerd. Dat komt doordat er bij vloed meer zand de Waddenzee inkomt dan er bij eb uitstroomt. Dat extra zand bezinkt tijdens de kentering in de Waddenzee en wordt niet meer opgenomen door de ebstroom. Zo blijven de wadplaten min of meer op peil.

Overigens is het duidelijk dat waddeneilanden zoals die voor de Nederlandse kust zelfs hun ontstaan te danken hebben aan de zeespiegelrijzing na de laatste IJstijd. Zonder zeespiegelrijzing geen Waddeneilanden en geen Waddenzee. Bedenk zelf maar wat er zou gebeuren als de zeespiegel weer zal gaan dalen als we op weg gaan naar de volgende IJstijd.”

LUTZ JACOBI, DIRECTEUR WADDENVERENIGING:

“Laten we hopen dat de Waddenzee niet verdrinkt. Maar je moet wel onder een erg grote steen hebben gelegen, wil je niet de ernst van de klimaatverandering inzien. Wij maken ons grote zorgen. Elk jaar komen er twaalf miljoen vogels naar het wadgebied. Zij voeden zich tijdens laag water op de wadplaten met de schelpdieren en wormen in de wadbodem. Bij elke centimeter waarmee de zeespiegel stijgt, vallen minder wadplaten droog en is er minder voedsel voor die vogels te vinden. Er zijn vier scenario's uitgedacht door de Deltacommissie met betrekking tot de zeespiegelstijging. Het ergste scenario is dat alle wadplaten verdwijnen en de Waddenzee haar unieke karakter verliest.

Als Waddenvereniging proberen we samen met andere partijen voor elk scenario een goede oplossing te vinden. Wat kun je doen tegen de effecten van de zeespiegelstijging? Kun je de aanslibbing van kwelders stimuleren, en de zee binnendijks weer toelaten? Misschien moeten de dijken breder worden. In Noord-Groningen kijken ze hoe zee en achterland zo kunnen worden verbonden dat waterveiligheid en waterberging goed op elkaar aansluiten. Er wordt veel onderzoek gedaan en dat is heel belangrijk. Je kunt wel van alles roepen, maar je moet wel dingen doen op basis van de juiste gegevens. Dat is het wad ook waard. Het is een UNESCO Werelderfgoed en natuurlijk ook economisch van belang. Je weet niet wat de toekomst brengt. Maar we zitten er bovenop om tot gezamenlijke inspanningen te komen, zodat onze eilanden blijven bestaan. Je moet het niet overdrijven maar ook niet onderschatten. Wel is het belangrijk om voor elk mogelijk scenario bij voorbaat een antwoord te hebben. Heb je dat niet, dan verlies je de strijd sowieso.”

De eilanden bruisen van de evenementen en activiteiten. Er is het hele jaar door wat te doen en te beleven! WPD is betrokken bij de eilander maatschappij. Daarom ondersteunen wij veel lokale evenementen op Ameland en Schiermonnikoog. Daarnaast leveren wij een bijdrage aan de promotiepot van VVV Ameland en VVV Schiermonnikoog. Waarmee zij het toerisme naar de eilanden stimuleren. Hieronder enkele evenementen in beeld die door WPD de afgelopen periode zijn ondersteund en een artikel over het 20-jarig bestaan van het Ameland Beach Rugby Festival.

Zie voor de actuele agenda en meer informatie over alle evenementen op de eilanden op:

www.vvvaland.nl/agenda of
www.vvvschiermonnikoog.nl/agenda

20-JARIG BESTAAN AMELAND BEACH RUGBY FESTIVAL, ANNO 2019 SPRINGLEVEND!

Ameland Beach Rugby Festival vierde dit jaar zijn 20-jarig jubileum. Ruim 5.000 sporters en hun familie en supporters waagden de oversteek naar het mooie eiland Ameland. Er werd weer gestreden om het Open Nederlands Kampioenschap Beach 7's. Met ruim 1.200 wedstrijden en meer dan 120 rugbyteams een weekend vol met sport en gezelligheid.

Begin 1998 was Ger van Langen van Wagenborg Passagiersdiensten initiatiefnemer van het festival. Maatwerk in Sport organiseerde het Ameland Beach Rugby Festival. Met destijds direct 47 teams en een Volkswagenbus vol met rugby-materiaal was het eerste Beach Rugby Festival een feit. Al snel groeide het uit tot een Beach Rugby Festival met 80 tot 100 teams, mede door de ondersteuning van Wagenborg Passagiersdiensten.

Nog steeds is Wagenborg Passagiersdiensten een zeer gewaardeerde partner van en het Ameland Beach Rugby Festival. Wij bedanken Wagenborg Passagiersdiensten dan ook van

harte voor de afgelopen 20 jaar als enorme steun van dit mooie evenement.

De komende jaren ontwikkelen wij de Beach -porten verder door en hebben daarin de afgelopen 2 jaren een mooie stap gemaakt door Beach-handbal toe te voegen. Dit blijkt een succes!

Wij hopen Wagenborg Passagiersdiensten nog lang als partner van het Ameland Beach Rugby Festival te behouden.

Dennis Bus – directeur
Bus Sports B.V.

“TOX BAR IS EEN STERK MERK”

Elke dag is een feestje en daar genieten Chris Wiersema en Remmelt Mulder volop van. De twee heren zijn sinds 2011 eigenaar van de befaamde Tox Bar. *“Het is een cadeautje.”*

Dat ze voor zichzelf zouden beginnen, stond eigenlijk wel vast na hun afstuderen. Ze hadden verschillende ideeën, waarvan geen enkele het levenslicht zag, maar duidelijk was: het ondernemerschap lonkte. Toen Remmelt eens een maand op dit eiland doorbracht, zag hij dat Tox Bar te koop stond. *“Ik belde Chris: ‘als we iets willen doen, dan moeten we het nu doen!’”*

Vernieuwen

Geld hadden ze niet, maar wel de nodige kennis en kunde. Chris had de hogere hotelschool afgerond, Remmelt bedrijfskunde. Ze wisten een overtuigend bedrijfsplan op papier te zetten en kregen daardoor de financiering rond. Het idee was aanvankelijk om Tox Bar, wat al veertig jaar een disco was, om te toveren tot een club. *“Maar al tijdens het eerste jaar zagen we dat een disco het hier veel beter doet.”*

Veel van Tox Bar is hetzelfde gebleven als vroeger. Wel hebben Chris en Remmelt er een terras en eetcafé aan toegevoegd. *“Ze vormen samen een geheel en versterken elkaar”,* stelt Remmelt. *“De kunst is om steeds te blijven vernieuwen. Soms achter de schermen, soms zichtbaar. We hebben sinds kort een gloednieuwe keuken, waardoor we nog betere gerechten kunnen serveren. En vorig jaar hebben we nieuwe parasols neergezet, waardoor we een overdekt terras hebben. Dat is ideaal op warme dagen.”*

Uniek

De bar is op een gegeven moment vernieuwd, maar heeft wel precies dezelfde vorm gekregen als de oude bar. Dat is bewust. Remmelt: *“Er zijn mensen die wat ouder zijn en die hier jaren geleden al kwamen. Komen ze hier nu, dan wijzen ze*

naar de bar: ‘Kijk, in dát hoekje zat ik altijd! Ondertussen komen hun kleinkinderen nu naar Tox Bar om een nacht lang te feesten. Van 16 tot 96 jaar; ons publiek is ontzettend gemengd, en toch vermaakt iedereen zich hier. Tox Bar is daarmee uniek in zijn soort. En een sterk merk. Met Hotel Van der Werff een icoon op dit eiland.”

In de negen jaar dat Remmelt en Chris Tox Bar runnen, hebben ze al tal van weersomstandigheden meegemaakt. Het gebouw bevindt zich redelijk aan de rand van het dorp. Als het een keer stormt, dan krijgt Tox Bar vaak de volle laag. *“Eén keer waaide het zo hard dat de dakpannen er vanaf vlogen. We mochten toen van de politie niet in de buurt komen van het pand. Als je het hebt over het klimaat, dan heb je het over iets wat voor heel het eiland belangrijk is. Marketing is goed, maar uiteindelijk is er één ding dat bepaalt hoeveel mensen het eiland bezoeken: de zon. Al heb ik zelf ook wel veel met storm. Als de boten niet varen, geeft mij dat echt het eilandgevoel.”*

Feestje

Dat zegt hij als zijnde ‘import’. Hij kwam al vele jaren naar Schiermonnikoog voor hij zich hier vestigde, maar is er in tegenstelling tot Chris niet getogen. *“Toch zou ik niet meer terug willen naar de Randstad, waar ik vandaan kom. Ik ben inmiddels wel echt een noorderling geworden.”* Los daarvan vermaakt hij zich ook nog wel wat jaren met Tox Bar, verwacht hij. *“Na negen jaar is dit nog steeds heel leuk om te doen. ‘Elke dag een feestje’ is ons submotto. En dat is het ook echt. Daar genieten we erg van. Het is een groot cadeau om eigenaar te zijn van Tox Bar.” ■*

Ontdek Schiermonnikoog!

vvschiermonnikoog.nl

Schier
monnikoog

HOE ZIET JOUW WERKPLEK ERUIT?

PASSIE VOOR JE WERK, GOEDE ARBEIDSVOORWAARDEN, FIJNE COLLEGA'S - GENOEG REDEN OM DAGELIJKS MET PLEZIER NAAR JE WERK TE GAAN. MAAR EEN VERTROUWDE WERKPLEK IS OOK BELANGRIJK. DAAROM ZETTEN WE IN ELKE WPDETAILS EEN WERKPLEK IN DE SCHIJNWERPER. DEZE KEER DE WERKPLEK VAN SIMON VISSER (63), KAPITEIN OP DE VEERDIENST AMELAND - HOLWERD.

Wie is Simon Visser?

"Ik ben 45 jaar in dienst bij Wagenborg Passagiersdiensten, in 1974 begonnen als matroos en sinds 2001 kapitein. Toen ik destijds begon, was ik de jongste, nu ben ik de oudste hier. Naast mijn werk houd ik van tuinieren, ik heb een broeikas en ben ik vrijwilliger bij de Stichting Paardenreddingsboot. Met zo'n mooie werkomgeving hoog boven het werelderfgoed heb ik weinig reden tot klagen. Ik kan op mijn 67ste met pensioen, dan heb ik er 49 dienstjaren op zitten. Maar als het even kan, zou ik de 50 dienstjaren wel willen volmaken."

Wat doet een kapitein?

Om 17.00 uur, vlak voor vertrek naar Holwerd, loopt kapitein Simon Visser rustig rond tussen computerschermen en panelen. Hij wijst aan waar het roer zit, meer dan een soort joystick is het niet. Geduldig wacht hij op een passagier die te laat aan komt fietsen. Dan gaan de touwen los en de loopbrug in. "Klaar voor vertrek," zegt Simon met een glimlach en luidt de scheepstoeter. Hij schrijft het aantal passagiers op een formulier, loodst de Sier behendig van de kade af en opeens glinstert er voor de boeg een rimpelende Waddenzee. Onderweg heeft kapitein Simon nog contact met de Kustwacht; je merkt hij is hier helemaal in zijn element.

Wat spreekt je aan in je werk?

"Het mooiste van mijn werk vind ik het manoeuvreren en rondkijken over de prachtige omgeving vanuit de stuurhut. Ik voel mij dan verbonden met de omgeving, de natuur en het water. Dan voel ik mij vrij man. De Sier en Oerd zijn groot en zwaar, maar door de vier Schottel pompjets erg goed te sturen. Het schip op de centimeter inparkeren, ook bij gemeen weer, dat vind ik prachtig. Wij varen altijd, ook met windkracht 10 of 11."

Waar zit de uitdaging in jouw werk?

"Vroeger was de vaargeul acht kilometer en waren we in een half uur in Holwerd. De laatste jaren is die door verzanding en het dichtslibben van bochten 12 kilometer geworden. De 45 minuten die voor de overtocht in de dienstregeling staan, worden zelden gehaald. En dan moeten we ook nog laden en lossen. Sinds kort is de bochtafsnijding klaar. Door het uitbaggeren van de vloedgeul kunnen we gebruik maken van de snellere verbinding. Ik ben laatst bij gunstig tij in 36 minuten van Ameland naar Holwerd gevaren. Dat geeft mij een enorme kick. Wellicht dat binnenkort de 'knip' in de dienstregeling er weer af kan."

In welke mate speelt het klimaat een rol in jouw werk?

"Hier in de stuurhut zit je midden in het weer en dat kan van het ene op het andere moment totaal veranderen. Vaak zie je vanaf het IJsselmeer al dat er ander weer aan gaat komen. Mist, onweer, storm, hoge golven, een schip dat flink tekeer gaat; je maakt het allemaal mee. Uiteindelijk is het schip zo zeewaardig als zijn bemanning. Bij extreem weer bepaal ik of we wel of niet varen, daar ben je tenslotte kapitein voor. Ik heb het in mijn hele loopbaan nog nooit meegemaakt dat we aan de kant zijn blijven liggen. Juist bij slecht weer is het leuk varen." ■

“ Juist bij slecht weer is het leuk varen. ”

KLIMAATVRAAGSTUK WADDENZEE: MEEBEWEGEN OF INGRIJPEN?

Het klimaat verandert en daarmee ook de natuur. Wat betekent dit voor de Waddenzee? En is klimaatverandering het enige wat effect kan hebben op de flora en fauna in dit gebied? Ernst Lofvers, senior adviseur morfologie en kustveiligheid, en Lies van Nieuwenburgh, senior adviseur marine ecologie, beiden bij Rijkswaterstaat (RWS), laten er hun licht over schijnen.

Precies weten wat voor effect de klimaatveranderingen hebben op het Waddengebied, doen wetenschappers nog niet. Wat volgens het Wadden Sea Quality Status Report wel vaststaat, is dat de watertemperatuur de afgelopen 25 jaar met 1,5 graden Celsius is toegenomen. En ook dat de zeespiegel stijgt. Dat is niet nieuw en gebeurt al duizenden jaren, maar het verloop in de toekomst en de gevolgen voor de Waddenzee blijken niet eenvoudig voorspelbaar.

Andere vissen

Volgens Lies van Nieuwenburgh zijn al wel wat effecten merkbaar van een veranderend klimaat. "Vissen die van koud water houden, vertrekken. Denk aan kabeljauw en jonge schol. Vissen die van

warmer water houden, zijn frequenter aanwezig. Zoals de dorade en zeebaars. We weten nog niet goed wat de gevolgen van klimaatverandering zijn voor het voedselweb van de Waddenzee. Maar dat er veranderingen zijn, is zeker. Die hoeven overigens niet allemaal negatief te zijn. Maar het is wel belangrijk dat er geen disbalans in de voedselketen ontstaat en dat de huidige functies die de Waddenzee heeft voor flora en fauna blijven bestaan."

Waar volgens Ernst Lofvers nog geen sprake van is, is versnelling van de zeespiegelstijging. "Sterker nog, uit recente analyses van de waterstanden is gebleken dat de snelheid van de zeespiegelstijging in de Waddenzee lager ligt dan elders langs de Nederlandse kust."

Monitoren

Ook komt de wadbodem sneller omhoog dan het gestaag stijgende water. Dagelijks wordt er namelijk meer zand en slib aangevoerd door de zeestroming dan dat er weer wordt afgevoerd. Dit is een natuurlijk proces, waarbij bijzondere evenwichten, gestuurd door waterstanden, stroomsnelheden en golven, een rol spelen. Die processen vinden al duizenden jaren plaats. *“Het is zaak dat we dit goed in de gaten houden. Een doorgaande opvulling kan bijvoorbeeld betekenen dat we steeds meer moeten baggeren, maar ook dat de natuurwaarden kunnen veranderen.”*

Wat RWS verder goed in de gaten houdt, is de mogelijkheid dat de zeespiegelstijging in de Waddenzee de komende decennia alsnog snel verandert. *“Ook kan door gewijzigde stromingen en zelfs door menselijk toedoen lokale toename van slib optreden, waardoor de bodemflora en –fauna kunnen veranderen, dus ook dat monitoren we.”*

Menselijk ingrijpen

“Het is belangrijk om scherp te zijn op de gevolgen door klimaatveranderingen en door ‘normale’ veranderingen die al eeuwenlang gaande zijn,” zegt Lofvers. *“We moeten daarbij ook bewust zijn van de effecten van menselijk ingrijpen in het verleden. Neem de aanleg van de Afsluitdijk en de indijking van de Lauwerszee. Dit heeft effect gehad op de oriëntatie van de vaargeulen, als ook op de getijslag, omdat de stroming in de Waddenzee drastisch veranderde.”*

De eerste gedachte is misschien dat bij een sneller stijgende zeespiegel de eilanden moeten worden beschermd met meer zand. *“Technisch is van alles mogelijk, maar de Waddenzee is sterk en gebaat bij een zo gering mogelijk ingrijpen”,* stelt Lofvers. *“Sinds de laatste IJstijd heeft de Waddenzee zich altijd kunnen aanpassen aan veranderingen. Hoe meer je met je ingrepen afwijkt van de richting die de Waddenzee op wil, hoe meer inspanning dat zal kosten, maar ook hoe schadelijker dit zal zijn voor de unieke natuurwaarden. Is het niet efficiënter als we ons, net als vroeger, weer meer aanpassen aan het Wad in plaats van andersom? De komende decennia blijft dit een belangrijk vraagstuk.”* ■

Op vakantie in de zomer? Volgens Piet Paulusma is het prima toeven op de Waddeneilanden. En volgens de verwachte weertrends worden de zomers er alleen nog maar warmer.

Het grote voordeel van de Waddeneilanden: het wordt er zelden heel warm en zelden heel koud. Dat is volgens weerman Piet Paulusma te danken aan de invloed van het zeewater. Hierdoor schommelt de temperatuur minder dan op het vasteland. *"In het voorjaar warmt het water langzaam op, en in de winter koelt het langzaam af. Dit heeft invloed op de temperatuur en het weerbeeld op de eilanden."* Doorgaans is het in de zomer een paar graden aangenaam koeler op de eilanden dan in de gebieden landinwaarts. En in de winter juist weer minder koud.

Meer zonuren

"Op de eilanden heb je vaak meer zonuren dan op het vasteland en minder regen. Soms zijn er uitzonderingen, zoals juni van dit jaar. Toen viel er meer regen dan op het Friese vasteland, en was het aantal zonuren gelijk. Maar we hebben wel een weerrecord te pakken: het was 30,5 graden op 25 juni en dat is een hitterecord voor juni op de eilanden", vertelt Piet.

Het weer is op de eilanden over het algemeen stabiel en dan bijvoorbeeld op het vasteland, weet Piet. En vaak hebben buien die boven het vasteland ontstaan en naar eilanden trekken moeite om de eilanden te bereiken vanwege het zeewater. *"Maar toch zoeken heel veel mensen de warmte op in het buitenland. De beleving is anders, denk ik. Heb je tijdens een vakantie in het buitenland een stevige bui, en loopt alles onder, dan denken mensen: morgen het wel weer droog. In Nederland is hevige regenval soms gelijk medianieuws. Daardoor zijn we sneller geneigd om de biezen te pakken."* Voor Piet gaat er in ieder geval niets boven de Waddenzee. *"Dat is mijn favoriete natuurgebied. Toerist, natuur en beroepsvaart komen er samen. Dat vind ik fantastisch."*

Hogere temperaturen

Piet verwacht dat het weer op de wadden de komende jaren zal veranderen. Met als oorzaak de klimaatverandering. *"Ik denk wel dat hierdoor de temperatuur op de eilanden gemiddeld hoger gaat uitkomen. Dus worden de zomers ook warmer. Een goed voorbeeld is afgelopen juni. Deze trend zal misschien qua toerisme een uitdaging met zich mee brengen; meer mensen die naar de eilanden willen. Maar je hebt er gelukkig hele grote stranden, die liggen niet zomaar vol."*

Tegelijk zit de kans erin dat het weer minder stabiel wordt en dat er meer sprake zal zijn van extremen. *"Zware regen komt steeds vaker voor op het vasteland door de opwarming van de aarde. Ook de Waddeneilanden zullen waarschijnlijk meer te maken krijgen met stevige buien, zoals afgelopen juni. Verder kunnen er vaker stormen voorkomen als gevolg van de opwarming van de aarde."*

Piet verwacht dat de eilanden in de winter nog minder vaak sneeuw krijgen. *"Maar het zal in de toekomst vast nog wel eens sneeuwen daar. En dan kan zelfs hevig sneeuwen door een zogenaamd kustfront. Dit is een neerslaggebied dat actief wordt op de grens van water en het vasteland."* Kortom, de trends voor de toekomst zijn hogere temperaturen, vaker wisselvalligheid, maar over het algemeen vaker warmere zomers. *"Met de nodige stranddagen."*

Qua voorspellingen op kort termijn, ziet het er in ieder geval goed uit. *"Er is een warme zomer in aantocht, met flink wat stranddagen",* aldus Piet. *"Het weer zal minder stabiel zijn dan vorig jaar. We gaan wel lange, warme perioden hebben. Ik verwacht ook nog een korte inzinking met zware buien. Maar mensen die er vakantie gaan vieren, komen er niets tekort. Volop stranddagen, warm zeewater en lekker in de avond buiten zitten." ■*

OPROEP

Wil je meer zien?

Ben je geïnteresseerd in de maritieme en logistieke oplossingen van Royal Wagenborg? Houd dan www.wagenborg.com in de gaten voor het laatste nieuws.

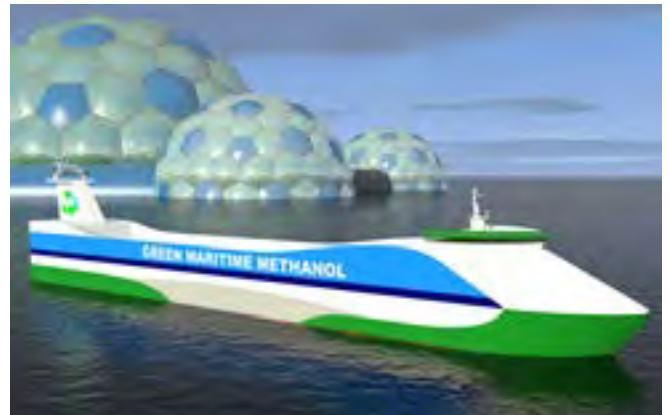

**ONDER DE VLAG VAN
WAGENBORG**

Bij het brede (Nederlandse) publiek is Wagenborg voornamelijk bekend van de veerdiensten naar de Waddeneilanden Ameland en Schiermonnikoog. Echter, Wagenborg is meer dan dat. Met een vloot van circa 250 eenheden, waaronder droge-ladingschepen, offshore-schepen, hotelschepen, sleepboten en diverse pontons levert Wagenborg met 3.000 medewerkers wereldwijd diverse logistieke diensten. Hiernaast enkele recente ontwikkelingen.

Wagenborg gaat varen op groene brandstof methanol onderzoeken

Wagenborg gaat de toepassing van hernieuwbare methanol als transportbrandstof onderzoeken binnen het projectconsortium Green Maritime Methanol. Dit project wordt in samenwerking met andere reders, leveranciers en scheepswerven uitgevoerd en loopt tot december 2020.

In het methanol-project worden schepen met een specifiek vaarprofiel onderzocht. Hierdoor wordt inzicht verkregen over de haalbaarheid van methanol voor een bepaald scheepstype met bijbehorende vaarroute en vaarsnelheden. Ook wordt onderzocht wat de kosten zijn voor de aanschaf en het gebruik van methanolinstallaties in vergelijking met het gebruik van laagzwavelige marinediesel.

Haalbaarheid

Voor elk scenario wordt onderzocht welke opties technisch, operationeel en economisch het meest aantrekkelijk zijn. Wagenborg verwacht veel van de uitwisseling van de beschikbare kennis binnen het consortium en ziet mogelijkheden om methanol als duurzame alternatieve brandstof in de maritieme sector in te gaan zetten. Wagenborg beschouwt methanol als één van de duurzame alternatieve brandstoffen voor de zeescheepvaart in de toekomst.

Hoog op de agenda

Duurzame scheepvaart staat hoog op de agenda van Wagenborg. Minder vermogen, efficiënter varen en 'smart shipping' is de lijn die Wagenborg voorlopig aanhoudt in de energietransitie. Daarnaast onderzoekt en test Wagenborg actief allerlei technologieën: zowel bestaande technologie maar ook zaken die nog volledig in de kinderschoenen staan, zoals methanol.

Groene verbeteringen tijdens dokking Balticborg en Bothniaborg

De zusterschepen Bothniaborg en Balticborg zijn beide voor hun 15-jarig survey op de werf in Tallinn geweest. Tijdens de grote onderhoudsbeurt zijn er diverse 'groene' aanpassingen aan de schepen gedaan.

Zo is het koelmiddel in de koelinstallatie vervangen door een alternatief dat onschadelijk is voor de ozonlaag. Daarnaast is een nieuw ultrasonic systeem geïnstalleerd om biofilm te verwijderen, waardoor het gebruik van toxische koper overbodig wordt. Ten slotte is er een speciaal type schroefaskoker geplaatst die het risico op een olieramp enorm verkleint. Alle bovenstaande toevoegingen verminderen aanzienlijk de impact op het milieu.

Kiellegging van nieuwe EasyMax

Onlangs werd de kiel van de tweede EasyMax gelegd op scheepswerf Koninklijke Niestern Sander. Dit markeerde de officiële start van de constructie. Het nieuwe multipurpose-schip is onlangs besteld en zal naar verwachting volgend jaar worden opgeleverd en in gebruik worden genomen.

EasyMax-concept

Het EasyMax-concept is een multifunctioneel schip met een laadvermogen van 14.000 ton en werd ontwikkeld door Wagenborg en Niestern Sander. Wagenborg ontving de KVNR Maritime Shipping Award voor dit scheepsontwerp in 2018, deels vanwege zijn superieure brandstofefficiëntie. De Egbert Wagenborg - als eerste schip van het EasyMax-type - heeft zich nu bewezen als een duurzaam en succesvol scheepstype.

Verkoop van Schieborg en Slingeborg

Daarnaast heeft Wagenborg overeenstemming bereikt over de verkoop van de RORO-schepen "Schieborg" en "Slingeborg". Beide schepen zijn medio juni aan hun nieuwe eigenaren overgedragen en hebben de Wagenborg-vloot na bijna 20 jaar trouwe dienst verlaten. Ze hebben een nieuw huis gevonden bij DFDS. Deze verkoop weerspiegelt de uitstekende staat van beide RORO-schepen en de bijbehorende goede prestaties. Dit komt door de bemanning en technische ondersteuning.

Een toonaangevend multifunctioneel rederijbedrijf

Wagenborg heeft een vloot van ongeveer 180 ijsversterkte multifunctionele schepen, variërend in grootte van 2.000 tot 23.000 ton. Met een gemiddelde leeftijd van 10 jaar is de Wagenborg-vloot een van de jongste ter wereld. Egbert Vuursteen, CEO Royal Wagenborg: "De verkoop van beide ro-ro-carriers en de bouw van de tweede EasyMax zullen bijdragen aan de positie van Wagenborg Shipping als een toonaangevende multifunctionele rederij."

Smurfit Kappa en Wagenborg vernieuwen meerjarig contract

Onlangs hebben Smurfit Kappa Piteå en Wagenborg Shipping een nieuw langlopend contract ondertekend voor de verscheping van kraftliner karton van het Zweedse Piteå naar het Europese continent.

Vanaf het begin van 2000 exploiteert Wagenborg een lijndienst op deze handel tussen de havens van Piteå, Bremen, Sheerness, Terneuzen, Cuxhaven en Södertälje met het m.s. Bothniaborg en m.s. Balticborg. Daarnaast profiteert Smurfit Kappa ook van de flexibele tonnage van Wagenborg om te kunnen voldoen aan haar toenemende productie-output.

Smurfit Kappa is tevreden over de nauwe samenwerking tussen de bedrijven. Sture Öberg, Supply Chain en Logistiek Manager Smurfit Kappa legt uit: *“Met het nieuwe contract gaat onze samenwerking met Wagenborg verder met schepen met een hoge milieuklasse en die door de jaren heen zeer betrouwbaar zijn gebleken. De ijsituatie die we gedurende delen van het jaar hebben, stelt zeer hoge eisen aan zowel bemanning als schepen. Met deze oplossing hebben we ons nu verzekerd van zowel een hoge kennis als kwaliteit.”*

Niestern Sander en AG EMS tekenen contract voor LNG conversie m.s. Münsterland met steun EU

Op donderdag 4 juli hebben scheepswerf Koninklijke Niestern Sander en AG Ems de overeenkomst getekend voor de ombouw van het passagiersschip Münsterland en om deze te voorzien van een LNG voortstuwing. Voor dit innovatietraject krijgt Niestern Sander een bijdrage uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

Koninklijke Niestern Sander gaat voor het passagiersschip uit 1986 een volledig nieuw achterschip ontwerpen en bouwen, inclusief dual fuel-motoren, LNG-opslagtank, aandrijving, alle LNG-installaties, -leidingen en overige systemen. Dit complete nieuwe achterschip zal het bestaande achterschip van de Münsterland vervangen. De werf heeft door haar expertise en faciliteiten een unieke ombouwmethode voor ogen die de mogelijk biedt om de stilligtijd van een bestaande schip - en daarmee de inkomstenderving - tot een minimum te reduceren.

KLANTENSERVICE

Waar loopt de reiziger tegenaan?

Elke dag weer proberen wij onze passagiers zo goed mogelijk van dienst te zijn. Soms lukt dat, soms ook niet. In deze rubriek behandelen we telkens een veelgestelde vraag aan onze reserveringsafdeling.

“Hoe werkt het parkeren bij de boot”

Wanneer u naar Ameland reist, kunt u in de meeste gevallen parkeren op P1 gelegen vlak bij de terminal. Tijdens het inrijden krijgt u via de zuil een parkeerticket. Dit parkeerticket kunt u op de dag van terugreis betalen via de betaalautomaat in Havenkantoor Nes, of bij de betaalautomaten op het parkeerterrein.

Op extreem drukke dagen kan het zijn dat er geen beschikbaarheid meer is op P1. Er wordt dan gebruik gemaakt van het binnendijks parkeerterrein P2. Ook hier krijgt u een parkeerticket. Met de door ons ingezette pendelservice wordt u naar de terminal gebracht en bij terugkomst ook weer terug. Reist u terug op een rustige dag en de pendelservice is niet standaard aanwezig, meldt u zich dan bij onze medewerkers in de portiersloge van het parkeerterrein, zij brengen u persoonlijk weer terug naar P2. Wij adviseren u tijdens drukke weekenden en mooi weer rekening te houden met de extra reistijd die dit met zich mee brengt.

Het is niet mogelijk een parkeerplaats te reserveren en het parkeren vindt plaats op eigen risico.

Wanneer u naar Schiermonnikoog reist, kunt u in de meeste gevallen parkeren in de parkeervoorziening van de firma Scheepspark. Voor meer informatie over het parkeren te Lauwersoog en de tarieven verwijzen wij u naar de website van de firma Scheepspark www.scheepspark.nl

VEERBOOTCAFÉ

Vindt u er ook iets van?

Heeft u een vraag of opmerking? Wilt u van gedachten wisselen over de dienstregeling of de inzet van de Sneldienst? Schroom niet en stap binnen bij het maandelijkse Veerbootcafé.

Op de volgende data in 2019 is er de komende maanden een Veerbootcafé:

Ameland

- 14 augustus
- 11 september
- 9 oktober
- 14 november
- 11 december

Schiermonnikoog:

- 7 augustus
- 4 september
- 2 oktober
- 6 november
- 4 december

Ameland:

Tijdstip: 10.00 - 11.00 uur, locatie Herberg De Zwaan, Hollum

Schiermonnikoog:

Tijdstip: 10.30 - 11.30 uur, locatie dorpshuis

VOLGENDE EDITIE

WPDETAILS #10 VERSCHIJNT DECEMBER 2019

“PASSIE”

In de komende editie aandacht voor:

COLOFON

**UITGAVE VAN WAGENBORG
PASSAGIERSDIENSTEN**
VIERMAANDELIJKSE PUBLICATIE

ADRES

Reeweg 4,
Postbus 70, 9163 ZM Nes/Ameland

EMAIL

wpdetails@wpd.nl

HOOFDREDACTEUR

Wim Durans

REDACTIE

Egbert Krottje, Berend Jan Schoonbeek,
Maud Kiewiet-Hendriks, Petrina IJsen,
Martine van der Linden

ONTWERP

Guus van der Linde

FOTOGRAFIE

Jantina Scheltema, Ilya Zonneveld, Simon
van der Woude, Jan Spoelstra

DRUKWERK

Marnedrukkers

ALLE RECHTEN VOORBEHOUDEN

Copyright 2019 Wagenborg
Passagiersdiensten

De redactie beoordeelt het wel of niet
publiceren van kopij en houdt zich het
recht voor ingezonden bijdragen te
bewerken of in te korten. Niets in deze
publicatie mag gereproduceerd worden
zonder toestemming van WPD.

In deze publicatie is maximaal aandacht
besteed aan veiligheid. Foto's op een
werklocatie, waar beschermingsmiddelen
niet zichtbaar zijn, zijn gemaakt op een
moment dat er geen werk in uitvoering
was.

www.wpd.nl

De mensen achter de overtocht.

Medewerkers en oud-medewerkers van WPD
vertellen over hun passie voor het vak.

De verbinding Ameland - Holwerd bestaat 100 jaar.

Graag nemen wij u mee langs een aantal
highlights in deze historie.

Particuliere initiatieven op Ameland en Schiermonnikoog.

In gesprek met enkele vrijwilligersorganisaties
van projecten op de eilanden.

Wij staan altijd open voor suggesties en tips om WPDdetails voor u
als lezer nog interessanter te maken. Heeft u mooie foto's, een leuk
onderwerp of een goed idee, aarzel niet en neem contact met ons op
via wpdetails@wpd.nl.

“

“Twee keer per week reis ik van Ameland naar Leeuwarden. Ik ben managementassistente bij het Functioneel Parket, een landelijk onderdeel van het Openbaar Ministerie. Deze afdeling is verantwoordelijk voor in beslag genomen crimineel vermogen. Niet alleen geld, maar bijvoorbeeld ook woningen, boten, sieraden en auto's.

Ik ben opgegroeid op Ameland. Vanwege mijn opleiding ben ik naar Leeuwarden verhuisd, hier heb ik vijftien jaar gewoond. In 2008 ben ik met mijn gezin terug naar Ameland gegaan. Het eiland bleef trekken. De rust, ruimte en vrijheid die je hier hebt, gun ik mijn kinderen. Belangrijk vind ik mijn familie en vrienden, die wonen hier ook.

Het was lang reizen naar mijn werk, maar dankzij de Fostaborg is het makkelijker geworden. Ik ben nu één uur onderweg in plaats van twee. Dat brengt een hoop flexibiliteit met zich mee. Ik hoop dat in de toekomst de dienstregeling van de Fostaborg meer wordt uitgebreid.

Het weer op de Waddenzee is altijd anders. De ene keer waait het hard, de andere keer stormt het. Ik heb er zelf niet zoveel last van wanneer de boot schommelt, ik ben eraan gewend, maar kan me voorstellen dat anderen zeeziek worden. Ik vind het weer het mooist op een fraaie dag in het voorjaar. Als je dan vroeg de boot pakt, is de zee vaak heel vlak, zijn er mooie lichten en je ziet de zon opkomen. Dat maakt op mij meer indruk dan storm of regen.”

Jolande de Boer uit Hollum

Managementassistente bij het Openbaar Ministerie in Leeuwarden

”

VASTE REIZIGER IN BEELD...

WAGENBORG PASSAGIERSDIENSTEN

Openingstijden Reserveringsafdeling:

- maandag tot en met zaterdag van 08.00 - 20.00 uur
- zondag van 09.00 - 15.00 uur

Contact

T 0900 -9238 (tegen lokaal tarief)
Vanuit het buitenland: +31 88 103 1000
E info@wpd.nl

www.wpd.nl